

Bryssel den 23 maj 2023
(OR. en)

9043/23

**Interinstitutionellt ärende:
2008/0140(CNS)**

**SOC 296
ANTIDISCRIM 41
MI 372
JAI 554
FREMP 131**

RAPPORT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté/rådet
Föreg. dok. nr:	8468/23
Komm. dok. nr:	11531/08 - COM(2008) 426 final
Ärende:	Förslag till rådets direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning - <i>Lägesrapport</i>

I. INLEDNING

Den 2 juli 2008 antog kommissionen ett förslag till radsdirektiv som syftar till att utvidga skyddet mot diskriminering på grund av religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning till att omfatta områden utanför arbetslivet. Det föreslagna övergripande direktivet om likabehandling kompletterar den befintliga unionslagstiftningen¹ på området och ska förbjuda diskriminering på ovannämnda grunder inom områdena socialt skydd (inklusive social trygghet samt hälso- och sjukvård), utbildning och tillgång till varor och tjänster (däribland bostäder).

---

¹ Framför allt rådets direktiv 79/7/EEG, 2000/43/EG, 2000/78/EG och 2004/113/EG.

Det stora flertalet delegationer välkomnade i princip förslaget och många ställde sig bakom dess syfte att komplettera den befintliga rättsliga ramen genom att alla fyra diskrimineringsgrunderna tas upp på ett övergripande sätt.

De flesta delegationerna har framhållit vikten av att främja likabehandling som ett gemensamt värde inom EU. Flera delegationer har särskilt betonat förslagets betydelse i samband med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Vissa delegationer skulle emellertid ha föredragit mer långtgående bestämmelser när det gäller funktionsnedsättning.

Vissa delegationer framhåller vikten av att bekämpa diskriminering, men har ifrågasatt nödvändigheten av kommissionens förslag, som ansetts inkräkta på den nationella behörigheten i vissa frågor och stå i strid med subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Vissa delegationer har också begärt förtydliganden och framfört betänkligheter, särskilt när det gäller bristen på rättssäkerhet, behörighetsfördelningen samt förslagets praktiska, finansiella och rättsliga konsekvenser.

Två delegationer vidhåller allmänna reservationer mot förslaget.

För närvarande vidhåller samtliga delegationer granskningsreservationer mot texten.

Den tjeckiska och den danska delegationen vidhåller reservationer för parlamentsbehandling.

Kommissionen stöder försöken att finna en kompromiss, men vidhåller en granskningsreservation mot varje ändring av sitt ursprungliga förslag i detta skede.

Europaparlamentet antog sitt yttrande den 2 april 2009² i enlighet med samrådsförfarandet.

Efter Lissabonfördragets ikraftträdande den 1 december 2009 omfattas förslaget nu av artikel 19 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, vilket innebär att det krävs ett enhälligt beslut i rådet efter Europaparlamentets *godkännande*.

---

² Se dok. A6-0149/2009. Alice Kuhnke (SE/De gröna/Europeiska fria alliansen) har av det nuvarande parlamentet utsetts till föredragande.

II. RÅDETS ARBETE UNDER DET SVENSKA ORDFÖRANDESKAPET

Efter diskussionerna under 2021 och 2022, som till stor del var inriktade på bestämmelserna avseende funktionsnedsättning³, fortsatte arbetsgruppen för sociala frågor⁴ sin behandling av ärendet på grundval av en vägledande not⁵ som det svenska ordförandeskapet lade fram.

I sin vägledande not uppmanade ordförandeskapet delegationerna att ange om de ansåg det nödvändigt att ytterligare förtydliga vissa centrala bestämmelser om *begreppet diskriminering* (artikel 2), *tillämpningsområdet* (artikel 3) och *rimliga anpassningsåtgärder till förmån för personer med funktionsnedsättning* (artikel 4a).

Ett stort antal delegationer ansåg att det inte behövdes något ytterligare förtydligande av ovanstående bestämmelser. En delegation upprepade sin åsikt att förslaget inte respekterar subsidiaritetsprincipen. Andra ansåg att det behövdes ytterligare arbete med de tre frågorna och även med andra delar av texten. Bland de huvudfrågor som togs upp under diskussionen återfinns följande:

Artikel 2 – Begreppet diskriminering

En delegation efterlyste en tydligare definition av begreppet diskriminering för att undvika rättsosäkerhet och behovet av en framtida tolkning av begreppet vid Europeiska unionens domstol.

Vissa delegationer ville att begreppet *diskriminering på flera grunder* (inbegripet intersektionell diskriminering) skulle förtydligas i både artiklarna och skälen⁶.

Vissa delegationer begärde att begreppen *diskriminering som grundas på anknytning* och *diskriminering som grundas på förmodan* skulle återinföras i texten.

En delegation ville att direktivets tillämpningsområde skulle utvidgas till att omfatta könsidentitet och könsuttryck parallellt med sexuell läggning.

---

³ Se dok. 9109/21, 14046/21 och 13070/22.

⁴ Ett sammanträde hölls den 11 maj 2023.

⁵ Dok. 8468/23.

⁶ Se även skäl 12ab.

Vissa delegationer såg ett behov av att förtydliga bestämmelserna om tillåten särbehandling vid tillhandahållande av finansiella tjänster på grundval av ålder eller ett hälsotillstånd som kan ha att göra med en persons funktionsnedsättning, även i samband med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Artikel 3 – Tillämpningsområde

En delegation efterlyste ett förtydligande av bestämmelserna om ”ålder” för att undvika rättsosäkerhet behovet av en framtida tolkning av begreppet vid Europeiska unionens domstol.

En delegation begärde att hänvisningen till nationella ”rättsliga traditioner” stryks för att säkerställa respekten för EU-rättens företrädare (artikel 3.1). En delegation ifrågasatte också att rätten till sociala trygghetsförmåner med koppling till civilstånd undantas från direktivets tillämpningsområde.

Artikel 4a – Rimliga anpassningsåtgärder till förmån för personer med funktionsnedsättning

Vissa delegationer såg ett behov av att klargöra de särskilda rättigheter och undantag som följer av bestämmelserna om rimliga anpassningsåtgärder, inbegripet begreppet oproportionerlig börda. Flera delegationer erinrade om vikten av att upprätthålla överensstämmelse med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och varnade också för varje urvattning av bestämmelserna avseende funktionsnedsättning, inbegripet den längre tidsfrist som fastställs för genomförandet av kravet på rimliga anpassningsåtgärder (artikel 15.2). En delegation begärde att bestämmelserna om tillgänglighet skulle återinföras i texten.

En delegation påpekade också behovet av att stryka eller anpassa artikel 12 mot bakgrund av den pågående diskussionen om de förslagna direktiven om standarder för jämlikhetsorgan.

Kommissionens företrädare betonade att ambitionsnivån måste bibehållas när det gäller skydd mot diskriminering på grund av funktionsnedsättning och ansåg att direktivet i möjligaste mån måste tolkas på ett sätt som är förenligt med FN-konventionen. När det gäller tillgänglighet noterade kommissionens företrädare att bestämmelsen i det ursprungliga förslaget, enligt vilket direktivet inte påverkar tillämpningen av unionsrättens bestämmelser om tillgänglighet beträffande vissa bestämda varor eller tjänster, bibehålls i den nuvarande texten (artikel 4a.4). När det gäller strykningen av bestämmelserna om icke-diskriminerande faktisk tillgång erinrade kommissionens företrädare också om att det är nödvändigt att säkerställa att denna ändring inte försvagar skyddet för personer med funktionsnedsättning på de områden som omfattas av direktivet.

III. SLUTSATS

Ett stort antal delegationer bekräftade sitt starka stöd för förslaget och ett snabbt antagande av det, och många av dem uppgav att de kunde stödja direktivet i dess nuvarande lydelse.

Kommissionens företrädare underströk att kommissionen fortsätter att prioritera antagandet av förslaget och var villig att fortsätta att stödja förhandlingarna i syfte att göra framsteg i ärendet. Mot bakgrund av den tid som har förflutit sedan förslaget först lades fram efterlyste flera delegationer också diskussioner på politisk nivå i syfte att om möjligt bryta dödläget.

Vissa framsteg har gjorts under de senaste diskussionerna, som återigen visade att det finns ett brett stöd för utkastet till direktiv, men det finns samtidigt ett uppenbart behov av omfattande ytterligare arbete innan den enhällighet som krävs kan uppnås i rådet.